

Order „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR”

(ros. „За службу Родине в Вооружённых Силах СССР”)

Statut orderu.

Order został ustanowiony dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 28 października 1974 roku.

Odznaczeniem mogą być nagradzani wojskowi Armii Radzieckiej, marynarki wojennej, straży granicznej i wojsk wewnętrznych za:

- sukcesy, osiągnięte w przygotowaniu wojskowym i politycznym, oraz za wdrożenie nowych rodzajów techniki wojennej;
- wysokie wyniki w działalności służbowej;
- wzorowe wykonanie rozkazów przełożonych;

- odwagę i poświęcenie podczas wykonywania obowiązków służbowych;
- inne wybitne zasługi dla Ojczyzny podczas służby w szeregach sił zbrojnych ZSRR.

Odnaczenie posiada trzy stopnie: I (najwyższy), II, III. Nagrodzenie zawsze odbywa się w kolejności od III st., poprzez II st. i na końcu I st.

Order „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” jest noszony na prawej stronie klatki piersiowej w kolejności za orderem Czerwonej Gwiazdy.

Ogólny opis orderu.

Order „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” I st. ma formę wypukłej ośmioramienną gwiazdy, połączonej z dwóch czteroramiennych gwiazd. Zewnętrzna gwiazda w kształcie rozchodzących się promieni jest w całości połączona. W centralnej części odznaczenia na wieńce dębowym znajduje się połączona pięcioramienna gwiazda, otoczona białym emaliowanym paskiem z napisem „За службу Родине в ВС СССР” oraz wizerunkiem sierpa i młota w dolnej części. Otoczka paska jest połączona. Centralna gwiazda i pasek są nałożone na srebrne skrzydła i kotwicę. Promienie drugiej czteroramienną gwiazdy (wewnętrznej) zostały poemaliowane na niebiesko, otoczka połączona. Na tej gwieździe są widoczne wizerunki dwóch skrzyżowanych srebrnych rakiet.

Odnaka orderu II st. różni się tym, że połączona jest tylko centralna pięcioramienna gwiazda. Order III st. w całości jest bez cech złączenia.

Order „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” jest produkowany ze srebra. Ogólna waga odznaczenia niezależnie od stopnia wynosi 64,5+/-3 g.

Wymiary odznaczenia pomiędzy końcami czteroramiennych gwiazd wynoszą 65 mm i 58 mm odpowiednio, średnica centralnego paska – 24 mm.

Na rewersie orderu jest widoczna gwintowana śruba z nakrętką w celu przymocowania odznaki do munduru.

Historia orderu.

Order „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” jest jedynym wojskowym odznaczeniem, które powstało w ZSRR po zakończeniu wojny. Order został ustanowiony w niecały rok od powstania orderu Chwały Pracy i był w jakimś sensie wojskowym odpowiednikiem tego cywilnego odznaczenia – system trzystopniowy nagradzania oraz podobne ulgi dla kawalerów odznaczenia. Order był produkowany w Mennicy Leningradzkiej.

Pierwsze odznaczenia orderem „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” III st. odbyły się ku czci święta Armii Radzieckiej i Marynarki Wojennej w dniu 17 lutego 1975 roku. Wówczas odznaczenia otrzymała spora grupa wojskowych (57 osób) za osiągnięte sukcesy w wojennym i politycznym przygotowaniu oraz za wdrożenie nowych rodzajów techniki w wojskach.

W dniu 30 kwietnia 1975 roku ku czci 30 rocznicy zwycięstwa nad Niemcami odznaczono dużą ilość uczestników wojny, którzy kontynuowali służbę wojskową w szeregach Armii Radzieckiej i Marynarki Wojennej. Nagrodzono również ośmiu Marszałków ZSRR (A. Wasilewski, I. Bagramian, P. Rotmistrz i inni

Orderem nr 1 „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” II st. dekretem z dnia 30 lipca 1976 roku został nagrodzony generał-lejtnant I. Winogradow za zasługi dla Armii Radzieckiej w 70 rocznicę jego urodzin. W następnych 6 miesiącach ww. wymienioną nagrodę otrzymało kolejnych 150 dowódców wojskowych

Pierwszymi nagrodzonymi orderami „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” I st. zostali generał-lejtnant I. Kołodiazny, wówczas kierownik rezerwatu przyrody MO ZSRR „Zawidowo” pod Moskwą, oraz jego zastępca generał-major W. Szczerbakow. Jako ciekawostkę można zaznaczyć, że w latach 70-80ch w „Zawidowo” lubił polować Sekretarz Generalny KPZR Leonid Breżniew. Ten słynny kompleks agroturystyczny był obsługiwany przez 463 wojskowych, którzy pilnowali terenu do polowań oraz mięsne zakłady produkcyjne, skąd świeża kiełbasa, oraz inne produkty były dostarczane wprost do stołów najwyższego szczebla dygnitarzy państwowych ZSRR.

Ostatnie nagrodzenia orderem „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” III st. odbyły się dekretem Prezydenta ZSRR z dnia 19 grudnia 1991 roku.

Łącznie orderem „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” nagrodzono:

- I st. – 13 osób;
- II st. – 589 osób;
- III st. – 69576 osób.

Warto zaznaczyć, że właśnie order „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” I st. został najrzadszym odznaczeniem ZSRR (wg ilości kawalerów, nie odznaczeń). Rzadszym nawet, niż order „Zwycięstwo” (20 nagrodzeń, 17 kawalerów) oraz order Uszakowa I st. (47 nagrodzeń). Niestety krótka historia orderu oraz jego niska popularność doprowadziły do tego, że ten fakt pozostał niezauważony. Sprawiedliwie będzie odnotować, że orderów „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR” I st., a także innych stopni, wyprodukowano zdecydowanie więcej, niż wręczono. Wiele tych niewręczonych nagród, zwłaszcza III st., trafiła na rynki falerystyczne.

Szczegółowe opisy oraz rodzaje orderu.

Wszystkie trzy stopnie odznaki orderu zostały wyprodukowane ze srebra oraz powstały z połączenia czterech osobnych części. Pierwsza, podstawowa, część to czteroramienna gwiazda z wizerunkiem skrzyżowanych rakiet, pokryta niebieską emalią. Drugą część stanowi czteroramienna gwiazda z wizerunkiem kotwicy i stylizowanych skrzydeł. Okrągły emaliowany na biało medalion z napisem „За службу Родине в ВС СССР” jest częścią trzecią. Centralna pięcioramienna wypukła gwiazda stanowi część czwartą. Wszystkie części orderu są połączone za pomocą srebrnej nakrętki mocującej u podstawy śruby gwintowanej na rewersie. W tym odznaczeniu nie używano nitów mocujących.

**W orderze I st. cała powierzchnia zewnętrznej gwiazdy jest pozłacana, za wyjątkiem kotwicy i skrzydeł.
Minimalny znany numer – 14, maksymalny – 454.**

Order II st. różni się ilością połączanych elementów, wśród których można wymienić tylko końcówki i ogonki rakiet oraz centralną pięciopromienną gwiazdę. Minimalny znany numer – 6, maksymalny – 3483.

Połączania elementów w orderach III st. nie używano. Minimalny znany numer – 0043, maksymalny – 140290.

Na rynku kolekcjonerskim bardzo często można spotkać podróbki orderu „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR”. Najczęściej są podrabiane odznaczenia I i II st. poprzez połączenie poszczególnych elementów orderów III st. Jakość ww. podróbek bardzo się różni, często wskazana konsultacja doświadczonego specjalisty (www.czasybohaterow.pl) w celu określenia autentyczności odznaczenia. Poniżej kilka przykładów kopii orderu „Za Służbę Ojczyźnie w Siłach Zbrojnych ZSRR”.

